

One who Failed to Recline While Drinking Wine on Pesach

What do I do if I forget to recline while drinking one of the cups of wine at the Seder?

1. שולחן ערוך אורח חיים סי' תעב סעי' ד

אשה אינה צריכה הסיבה אלא אם כן היא חשובה. הגה: וכל הנשים שלנו מיקרי חשובות (מרדכי ריש פרק ערבי פסחים ורבינו ירוחם), אך לא נהגו להסב כי סמכו על דברי ראב"ה דכתב דבזמן הזה אין להסב (דעת עצמו).

4. שולחן ערוך אורח חיים סי' תעב סעי' ז

כל מי שצריך הסיבה, אם אכל או שתה בלא הסיבה, לא יצא, וצריך לחזור לאכול ולשתות בהסיבה. הגה: ויש אומרים דבזמן הזה, דאין דרך להסב, כדאי הוא ראב"ה לסמוך עליו, שבדיעבד יצא בלא הסיבה (אגודה פרק ערבי פסחים). ונראה לי: אם לא שתה כוס שלישי או רביעי בהסיבה, אין לחזור ולשתות בהסיבה דיש בו חשש שנראה כמוסיף על הכוסות; אבל בשני כוסות ראשונות, יחזור וישתה בלא ברכה (מנהגים), וכן באכילת מצה. ולכתחלה יסב כל הסעודה.

2. גמרא, פסחים דף קח עמ' א

יין, איתמר משמיה דרב נחמן: צריך הסיבה, ואיתמר משמיה דרב נחמן: אין צריך הסיבה. ולא פליגי, הא – בתרתי כסי קמאי, הא – בתרתי כסי בתראי. אמרי לה להאי גיסא, ואמרי לה להאי גיסא. אמרי לה להאי גיסא: תרי כסי קמאי – בעו הסיבה, דהשתא הוא דקא מתחלא לה חירות. תרי כסי בתראי לא בעו הסיבה – מאי דהוה הוה. ואמרי לה להאי גיסא: אדרבה, תרי כסי בתראי בעו הסיבה – ההיא שעתא דקא הויה חירות, תרי כסי קמאי לא בעו הסיבה – דאכתי "עבדים היינו" קאמר. השתא דאיתמר הכי ואיתמר הכי – אידי ואידי בעו הסיבה.

5. מגן אברהם שם ס"ק ז

שנראה כמוסיף – פירושו: כיון שאסור לשתות ביניהם, אם כן מתחלה לא היה דעתו לשתות, וצריך לברך, והוי מוסיף; אבל בראשונות, כיון שמותר לשתות ביניהם, אם כן היה דעתו עליו, ואין צריך לברך. ונראה לי דהאידנא, שאין דרך לשתות בין הראשונות, אם כן הוה ליה נמלך, ואם שותה צריך לברך, והוה ליה כמוסיף; לכן לא יחזור וישתה, ויסמוך על ראב"ה; וכן מוכח בטור סי' תע"ג, וכן כתב הב"ח. אבל בכוס שני, יחזור וישתה, דהא אפילו שותה יין תוך הסעודה, כוס השני פוטרו אלא אם כן לא היתה דעתו לשתות תוך הסעודה; ונראה לי דבתחלת הסיבה יהיה דעתו לחזור ולשתות בין הראשונות, ואז אם טעה ושתה בלא הסיבה, יחזור וישתה בלא ברכה:

3. רא"ש מסכת פסחים פרק י סי' כ

ואם אכל בלא הסיבה לא יצא כדאמר ר' יהושע בן לוי: השמש שאכל כזית מצה כשהוא מיסב, יצא; משמע – מיסב אין, לא מיסב לא, ואם אכל בלא הסיבה יחזור ויאכל בהסיבה. וכן בכוס ראשון ושני אם לא שתה בהסיבה, יחזור וישתה בהסיבה; אבל בכוס שלישי או רביעי, אם ישתה יותר, נראה כמוסיף על הכוסות. ומיהו איכא למימר: כיון ששתה שלא כתיקונו, הוברר הדבר שלא ממנין הכוסות היה ומה ששותה עתה הוא כוס של חובה. ואם שתה כוס רביעי בלא הסיבה, צריך לברך "בורא פרי הגפן" על כוס שישתה אחר כך שיהיה בהסיבה, שהרי כששתה כוס רביעי בלא הסיבה ולא נזכר להסיב, הסיח דעתו לשתות יותר.